

ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΥΣ ΔΕΛΦΟΥΣ

Γυμνάσιο - Λυκειακές τάξεις Δαύλειας, Α' τάξη, 1991

Η περιπέτειά μας για μια διαφορετική προσέγγιση ενός αρχαιολογικού χώρου με το σχολείο μας, ήρθε σαν άμεσο αποτέλεσμα και προέκταση του προγράμματος "Μια Μέρα στην Ακρόπολη", στο οποίο είχε λάβει μέρος το σχολείο μας. Οι λόγοι που μας έκαναν να σκεφτούμε και να επιχειρήσουμε κάτι τέτοιο ήταν:

- Ο αναγκαστικά περιορισμένος αριθμός μαθητών που είχαν πάρει μέρος στο πρόγραμμα της Ακρόπολης.
- Η γειτνίαση της περιοχής μας με ένα πρώτου μεγέθους και σημασίας αρχαίο ελληνικό Ιερό, τους Δελφούς.

Αναπόφευκτες ήταν κάποιες αδυναμίες του προγράμματός μας (σε σχέση με το αντίστοιχο της Ακρόπολης), όπως η έλλειψη ειδικών επιστημόνων και εποπτικού υλικού αλλά και η αριθμητικά δυσανάλογη σχέση υπεύθυνων εκπαιδευτικών και μαθητών. Έτσι το πρόγραμμά μας πήρε τη μορφή κλασικής περιήγησης, εμπλουτισμένης με στοιχεία του προγράμματος για την Ακρόπολη. Για την προσωπική μας προετοιμασία, εκτός από τη μελέτη της σχετικής με το Ιερό των Δελφών βιβλιογραφίας, επισκεφθήκαμε το χώρο μόνοι μας αρκετές φορές. Χρειάστηκε να επιλέξουμε τους χώρους-σταθμούς, μνημεία ή διάσπαρτα αρχιτεκτονικά μέλη -όποια ήταν προσφορότερα από τη φύση τους και την κατάστασή τους- για την ανάπτυξη των ειδικών θεμάτων, και να χρονομετρήσουμε τις στάσεις σε αυτά. Λόγω έλλειψης χρόνου επικεντρώσαμε το πρόγραμμα μόνο στο Ιερό του Απόλλωνα.

Πρόθεσή μας ήταν να δοθεί η συνολική εικόνα ενός αρχαίου ελληνικού Ιερού καθώς και να ζωντανέψουμε και να αναπλάσουμε την εικόνα της ζωής στην αρχαιότητα. Η ενημέρωση των μαθητών αρχικά περιελάμβανε τη γνωριμία μ' ένα αρχαίο ελληνικό Ιερό και τις βασικές λειτουργίες του, καθώς και τους τύπους κτηρίων με τους οποίους σχετίζεται (ναούς, θησαυρούς, θέατρα, στάδια, γυμνάσια, παλαίστρες, βουλευτήρια κλπ).

Στη συνέχεια αναφερθήκαμε στην προϊστορία, στην ιστορία, στη σχετική με το Ιερό μυθολογία, στη μοναδική φύση του τοπίου και στη σχέση του με τον Απόλλωνα. Ακόμα, αναφερθήκαμε σε θέματα αρχιτεκτονικής, ρυθμών, υλικών, τεχνολογίας, και σε ζητήματα φθοράς και αποκατάστασης των μνημείων. Ως εποπτικό υλικό χρησιμοποιήθηκαν διαφάνειες, τοπογραφικοί χάρτες, κατόψεις και αναπαραστάσεις των Ιερών καθώς και φωτοτυπίες.

Τα παιδιά, μετά το τέλος της ενημέρωσης, ήταν σε θέση να αναγνωρίζουν το κάθε μνημείο των Δελφών και να προσδιορίζουν τον αρχιτεκτονικό του ρυθμό και τον τύπο κάθε κτηρίου. Έτσι είχαμε μεγάλα περιθώρια να αναφερθούμε επί τόπου σε θέματα συντήρησης, αποκατάστασης, τεχνολογίας.

Η περιήγηση στο χώρο περιελάμβανε τους εξής βασικούς σταθμούς και θέματα:

- Τη ρωμαϊκή πλατεία και στοά, όπου αναφερθήκαμε γενικά στο Ιερό και στη δεύτερη χρήση του συγκεκριμένου χώρου
- Το Θησαυρό των Αθηναίων, όπου αναφερθήκαμε στην ιστορία του μνημείου αλλά κυρίως στην αναστήλωση-αποκατάσταση των μνημείων και στα υλικά που κατά περίπτωση χρησιμοποιούνται στις αναστηλώσεις.
- Τη Στοά των Αθηναίων, όπου διαπιστώσαμε ότι η πόλη που αφιέρωνε ένα κτήριο σε ένα ιερό, συνήθως, μετέφερε η ίδια υλικά και δικούς της τεχνίτες. Έτσι, διακρίναμε το πεντελικό μάρμαρο της ανωδομής της Στοάς.

- Τον πολυγωνικό τοίχο, όπου μιλήσαμε για τα βασικά συστήματα τοιχοποιίας, το πλήθος και τη σημασία των επιγραφών.
- Το ναό του Απόλλωνα, όπου αναφερθήκαμε στα είδη φθοράς σε ένα μνημείο.
- Το θέατρο, όπου μία μαθήτριά αναφέρθηκε στην αρχιτεκτονική ενός αρχαίου θεάτρου, στη δελφική ιδέα και στις γιορτές του Αγγ. και της Ε. Σικελιανού.
- Το στάδιο, όπου μιλήσαμε για τις εμφανείς φθορές που προκαλούν τα πατήματα των επισκεπτών, και τις σύγχρονες χρήσεις του, όπως οι θεατρικές παραστάσεις.
- Τέλος εκμεταλλευτήκαμε τα διάσπαρτα αρχιτεκτονικά μέλη, που αποδείχτηκαν εξαιρετικά διδακτικά στην κατανόηση της τεχνολογίας των αρχαίων.

Κατάπληξη μας προκάλεσε η προσήλωση των μαθητών και η προσπάθειά τους να αναγνωρίσουν όλα όσα είχαμε πει.

Όσον αφορά τα εικαστικά αποτελέσματα, είχαμε ένα πρόπλασμα αρχαίου ναού, σχεδιαστικές απεικονίσεις και κείμενα. Στη φάση αυτή η έλλειψη καθηγητή Καλλιτεχνικών ήταν αισθητή. Αξιοσημείωτη ήταν η προσπάθεια των μαθητών του Λυκείου να φωτογραφίσουν υλικό από την αρχαιότητα σε δεύτερη χρήση, που αφθονεί στην περιοχή.

Ίσως είναι περιττό να αναφερθούμε στην αξία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, που, εκτός από την ουσιαστική γνώση και επαφή με την πολιτιστική μας κληρονομιά, προσφέρουν και αισθητική καλλιέργεια. Ως εκπαιδευτικός, θα ήθελα να επισημάνω πόσο σημαντικό είναι να αξιοποιήσουμε επί τέλους στη διδακτική πράξη το πρωτότυπο υλικό που έχουμε από τον αρχαίο κόσμο και να συμπληρώσουμε την αρχαιογνωσία των μαθητών που προσφέρεται μόνο από φιλολογικές πηγές, δίνοντας έτσι μιαν άλλη διάσταση, πιο ολοκληρωμένη και πιο αληθινή, του αρχαίου κόσμου.

Θεωρώ υποχρέωσή μας να ευχαριστήσω όλους, όσοι συνέβαλαν στην πραγματοποίηση αυτού του προγράμματος και, καταλήγοντας, να επαναλάβω ότι χωρίς τη συμμετοχή μας στο πρόγραμμα "Μια Μέρα στην Ακρόπολη" δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ό,τι έγινε. Από εδώ και στο εξής, κάθε επίσκεψή μας με το σχολείο σε μουσείο ή αρχαιολογικό χώρο δεν θα είναι όπως πριν.

Λ. Κεχαγιά, Κ. Παπακυριακού

